

Raadsinformatiebrief¹

Onderwerp	Voortgang prioriteiten Allen voor Een
Portefeuillehouder	N. Groothuismink
Portefeuille	Zorg en Veiligheid

Aan de leden van de gemeenteraad Zaanstad,

Inleiding

In 2019 is binnen de regio Zaanstreek-Waterland het project 'Allen voor Een' gestart, dat inmiddels is uitgegroeid tot een stevig en structureel regionaal samenwerkingsverband op Zorg en Veiligheid. In dit samenwerkingsverband bundelen de zeven gemeenten² en relevante partners³ die werkzaam zijn in de Zorg, Veiligheid en het Sociaal Domein, de krachten.

Doelstelling is om met een integrale, domein overstijgende aanpak de veiligheid (structureel) te herstellen en tijdige(r) en passende(r) zorg te verlenen aan kwetsbare inwoners uit de regio.

Gezamenlijk streven is om zoveel mogelijk aan de voorkant van de problematiek te komen, door middel van preventie en vroegtijdige signalering. Hiermee kan worden voorkomen dat de problematiek verergert of dat personen afglijden naar overlast of criminaliteit.

De gemeenteraden zijn inmiddels diverse keren met een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de voortgang van 'Allen voor Een' (december 2020 en maart 2022). Voor nadere informatie over de visie, structuur en uitgangspunten van 'Allen voor Een', wordt verwezen naar die raadsinformatiebrieven. In dit schrijven wordt ingegaan op de actuele ontwikkelingen en resultaten van het afgelopen jaar.

Prioriteiten

De prioriteiten van 'Allen voor Een' worden gesteld op basis van de ontwikkelingen in de omgeving ("van buiten naar binnen werken"). De thema's die op dit moment met prioriteit worden opgepakt, zijn:

- 1) Zorg- en Veiligheidshuis
- 2) Huiselijk geweld en kindermishandeling (incl. Veilig Thuis), *met inbegrip van:*
- 3) Proeftuin Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming
- 4) Mensenhandel
- 5) Informatie-ontsluiting
- 6) Personen met onbegrepen (of verward) gedrag, *met inbegrip van:*
- 7) Subsidie ZonMW, Zorg&Veiligheid, Domeinoverstijgend Samenwerken
- 8) Subsidie ZonMW, Regionale Kenniswerkplaats onbegrepen gedrag

De voortgang op deze thema's wordt in deze raadsinformatiebrief op hoofdlijnen toegelicht.

Tevens wordt ingegaan op:

- 9) De ontwikkeling van Zorg&Veiligheid binnen het samenwerkingsverband Noord-Holland, Samen Veilig (NHSV).

Zoals toegelicht in de volgende paragrafen, wordt op de diverse thema's daadwerkelijk een merkbaar verschil gemaakt voor kwetsbare inwoners en een werkbaar verschil voor professionals uit de regio Zaanstreek-Waterland. Het samenwerkingsverband 'Allen voor Een' blijkt ook een inspiratiebron te zijn voor het land. Zo is in de landelijke agenda Zorg & Veiligheid - perspectief 2025 vermeld:

"In de regio Zaanstreek-Waterland hebben gemeenten samen met partners uit het zorg- en veiligheidsdomein de handen ineengeslagen om te werken aan het uitgangspunt één gezin, één plan en één regisseur om betere ondersteuning te bieden aan (kwetsbare) inwoners"

¹Op deze raadsinformatiebrief volgt geen actie van de Agendacommissie. Wanneer u een onderwerp hieruit wilt bespreken dan kunt u dit doen door een raadsinstrument in te zetten. Bijvoorbeeld een rondvraag (primair gericht aan het college van B&W of een agenda-initiatief (primair gericht aan de collega fracties)). Vermeld altijd in het raadsinstrument: wat u wilt bespreken inclusief een korte concrete toelichting.

² Gemeenten: Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad

³ Partners zoals (niet limitatief): GGZ (Parnassia Groep), GGD Zaanstreek-Waterland, Openbaar Ministerie, Politie, Reclassering Nederland, Zilveren Kruis, Blijf Groep, Dienst Justitiële Inrichtingen, Fivoor B.V., Jeugdbescherming.

Toelichting

Ad. 1 Zorg- en Veiligheidshuis Zaanstreek-Waterland (ZVH ZaWa)

Medio dit jaar vindt de evaluatie plaats van het samenwerkingsconvenant, het privacyprotocol en de dienstverleningsovereenkomst van het Zorg- en Veiligheidshuis Zaanstreek-Waterland. Er wordt gewerkt aan een financieel en organisatorisch gezonde netwerkorganisatie ZVH ZaWa, waarin alle aangesloten organisaties bekend zijn met de doel en werkwijze van het ZVH ZaWa. Uiteindelijk doel is voor inwoners en professionals een merkbaar en werkbaar verschil te maken in de aanpak van de meest complexe casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid.

De drie functies van het ZVH zijn:

- Het faciliteren en regisseren van casusoverleggen waar complexe casuïstiek wordt besproken;
- Het functioneren als kennisknooppunt voor multidisciplinaire zorg- en veiligheidsproblematiek;
- Het signaleren van relevante trends en ontwikkelingen en het opstellen van een rode draden overzicht voor het management en bestuur.

Ad. a Casuïstiek ZVH ZaWa

In onderstaand schema is vermeld het aantal dossiers dat per 1 februari 2023 in behandeling was bij het ZVH ZaWa. Het gaat hier om de meest complexe casussen ('het topje van de ijsberg'), die vanuit gemeenten en partners zijn opgeschaald om onder (proces)regie van het ZVH ZaWa gezamenlijk tot een oplossing te komen. Dit is meer dan een verdubbeling ten opzichte van januari 2022, toen er in totaal 44 lopende casussen waren. De afhandeling hiervan is mogelijk gemaakt door uitbreiding van het kernteam van het ZVH, gefinancierd door de POK- en CTER-gelden vanuit het ministerie van J&V.

Aantal dossiers in behandeling ZVH ZaWa	per 1-2-2023
Edam-Volendam	3
Landsmeer	2
Oostzaan	2
Purmerend	27
Waterland	6
Wormerland	2
Zaanstad	45
Niet gespecificeerd	9
Totaal	96

Ad. b Kennisknooppunt

Het functioneren als kennisknooppunt voor multidisciplinaire zorg- en veiligheidsproblematiek is één van de drie functies van het samenwerkingsverband ZVH ZaWa. Bij de doorontwikkeling van het ZVH ZaWa in 2021, zijn destijds zes 'kennisdomeinen' vastgesteld, te weten: Personen met onbegrepen gedrag met hoge veiligheidsrisico's (doelgroep GGZ-ketenveldnorm), Mensenhandel, CTER, Excessief geweld (ook door jongeren/ wapens, drugs en criminele families), Ernstig huiselijk geweld (inclusief stalking in afhankelijkheidsrelaties), Nazorg aan ex-gedetineerden met veiligheidsrisico's (met expertiseontwikkeling op zedendelinquenten). In deze rapportage komt de inzet van het ZVH per thema terug onder de prioriteiten van Allen voor Een (zie verder, ad 2 t/m 8).

Ad. c Rode draden ZVH

Het onderwerp Maatschappelijke Onrust (kennisdomein CTER) is aan de orde geweest in de Bestuurlijke verdiepingssessie Zorg&Veiligheid van november 2022. De problematiek is in alle gemeenten herkenbaar. Afsproken is om hier door middel van 'pressure cookers' in de afzonderlijke colleges nader op in te gaan. Momenteel wordt onderzocht wat in de regio nodig is om ervoor te zorgen dat signalen structureler worden gemeld.

Ad. 2 Huiselijk geweld en kindermishandeling (incl. Veilig Thuis)

Het eerste Regionale Actieplan 'Geweld hoort nergens thuis' 2020-2021 is in het Bestuurlijk Overleg Zorg & Veiligheid (BO Z&V) van 21 september 2020 vastgesteld. Op basis van de resultaten en laatste ontwikkelingen is aan het BO Z&V van juli 2022, een nieuw Regionaal Actieplan 'Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2022/2023' voorgelegd. Hieronder worden de belangrijkste ontwikkelingen toegelicht.

Subsidieregeling Geweld in afhankelijkheidsrelaties Zaanstreek Waterland 2020-2023

Om te komen tot een passend aanbod aan ondersteuning en hulpverlening, worden de hiervoor bestemde Rijksmiddelen benut (Doeluitkering Vrouwenopvang (DUVO)). De zeven gemeenten in de regio maken gezamenlijk afspraken over de besteding van die gelden, die via de centrumgemeente worden toebedeeld aan diverse organisaties. Basis voor deze verstrekking is gelegen in de bestaande subsidieregeling Geweld in afhankelijkheidsrelaties Zaanstreek Waterland 2020-2023.

Gezamenlijk uitgangspunt is een rechtmatige subsidieverstrekking aan organisaties die aantoonbaar bijdragen aan de doelen uit de regiovisie Zaanstreek Waterland en het bovengenoemde actieplan, namelijk: huiselijk geweld eerder en beter in beeld, stoppen en duurzaam oplossen van structureel huiselijk geweld en ondersteuning en hulpverlening op maat, passend en flexibel.

Om de rechtmatigheid ook voor de toekomst te borgen, was nodig een aantal (procesmatige) wijzigingen door te voeren in de bestaande subsidieregeling Geweld in afhankelijkheidsrelaties Zaanstreek Waterland 2020-2023, namelijk:

- a) de wijziging van de subsidiabele periode;
- b) het koppelen van de subsidieregeling aan de geldende Regiovisie Geweld in afhankelijkheidsrelaties;
- c) het laten vervallen van 2020-2023 in de titel.

Het college Zaanstad (ontvangende centrumgemeente DUVO) is hier op 27 juni jl. mee akkoord gegaan. Omdat het niet gaat om inhoudelijke wijziging van doelstellingen en dit ook geen verandering met zich meebrengt voor de rol van de raden, is de wijziging van de subsidieregeling niet voor zienswijze voorgelegd. Organisaties hebben meer ruimte gekregen om aanvragen voor 2024 te doen (voor 15 oktober in plaats van 1 juli). Om dit een juridische basis te geven, is dit opgenomen in artikel 10 Aanvraagtermijn van de subsidieregeling.

Privacy en gegevensdeling

In 2022 is de Leergang Privacy en gegevensdeling Zorg en Veiligheid aangeboden door landelijke experts privacy (VNG) aan privacy-experts en inhoudsdeskundigen Z&V uit de regio. In vervolg hierop is een concept procesplaat ontwikkeld en zijn de grondslagen voor gegevensdeling bepaald. De concept vuistregels gegevensuitwisseling voor professionals zijn vrijwel gereed en worden verwerkt in communicatiemiddelen. Dit alles met het doel om de handelingsverlegenheid van professionals bij het delen van informatie te verkleinen en tijdig te komen tot meer veiligheid en betere zorg aan inwoners.

Inzet ervaringsdeskundigheid Huiselijk Geweld en kindermishandeling

Het netwerk en de inzet van ervaringsdeskundigen bij voorlichting, beleid en casuïstiek wordt doorontwikkeld. Dit gebeurt onder meer door middel van voorlichtingen, inloopsessies en een hersteltraining vanuit het ervaringskenniscentrum Pleq. Daarbij is samenwerking met diverse organisaties in de regio.

Lokale inzet

Met de gemeenten wordt een stappenplan ontwikkeld ('Stip op de horizon') om te komen tot de toepassing van het Kwaliteitskader 'Samen werken aan Veiligheid' door gemeenten en lokale teams. Randvoorwaarden en consequenties worden per gemeente in kaart gebracht met betrokken spelers. Het kwaliteitskader moet bijdragen aan de verbetering van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, met gebruikmaking van de uitkomsten van de Proeftuin Toekomstscenario Kind en gezinsbescherming.

Er is hiernaast tijdelijk extra inzet vanuit Veilig Thuis georganiseerd ter versterking van de casusafhandeling door lokale teams. Dit wordt benut om werkenderwijs te leren en te verbeteren.

Ernstig huiselijk geweld

Vanuit het ZVH ZaWa is de werkgroep 'Ernstig en structureel huiselijk geweld' gestart, met afgevaardigden uit de gemeenten, zorg- en justitieorganisaties. Gezamenlijk wordt verkend wat nodig is om ernstig en structureel huiselijk geweld, effectiever aan te pakken. Denk hierbij aan de inzet van methodes zoals de Top 3- methodiek, de inzet van specialisten en ervaringsdeskundigheid. Bij de uitwerking worden de uitkomsten van recente onderzoeken van het Verweij-Jonker Instituut betrokken.

Trainingen

Voor Aandachtsfunctionarissen Huiselijk Geweld worden structureel trainingen georganiseerd. Deze richten zich op een brede groep professionals, zoals scholen, kinderdagverblijven, geboorteprofessionals, GGD etc. Ook wordt vanuit de gemeenten in Zaanstreek-Waterland ingezet op de communicatie richting inwoners, om de bewustwording te vergroten.

Ad. 3 Proeftuin Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

Als onderdeel van de aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, is gestart met de regionale proeftuin Kind- en Gezinsbescherming. De proeftuin sluit naadloos aan bij de uitgangspunten van 'Allen voor Een'.

Met de proeftuin beogen we een manier van werken die ouders, kinderen en volwassenen uitnodigt en motiveert om samen met professionals duurzame resultaten te boeken. En die professionals uitnodigt om te doen wat nodig is, denkend vanuit mogelijkheden. En daarbij naast het gezin of huishouden te staan. We willen een cultuur creëren, waarin we met en van elkaar leren, vanuit onderling vertrouwen tussen gezinnen en huishoudens en professionals, en professionals onderling. Waar fouten mogen worden gemaakt, waar gezinnen en huishoudens maar één keer hun verhaal hoeven te doen omdat er geen estafette van hulpverlening meer is en waarin zij het gevoel hebben dat mét hen wordt beslist. Vanuit het uitgangspunt dat zij allereerst zelf verantwoordelijk zijn voor de veiligheid in huiselijke kring.

Dit doen we primair met de lokale teams. Zij hebben de centrale rol om te zorgen dat gezinnen en huishoudens passende hulp en bescherming krijgen, bieden ondersteuning op alle leefgebieden en blijven met een vaste professional bij het gezin of huishouden betrokken, ook als het veiligheidsteam is aangesloten. Daarbij kunnen zij het regionaal veiligheidsteam betrekken (hierna: veiligheidsteam). Het veiligheidsteam is laagdrempelig beschikbaar voor afstemming of om samen op te trekken. In die situaties werken de lokale teams en het veiligheidsteam samen met ouders, kinderen en volwassenen.

Het veiligheidsteam is op 6 maart gestart. Vanaf de tweede week na de start van het veiligheidsteam stond kennismaking met het Jeugdteam van Zaanstad en de jeugdconsulenten en Wmo-consulenten van Waterland centraal. De proeftuin is na de meivakantie (8 mei) gestart met de uitvoering. Er is tot nu toe tien keer contact gezocht met het veiligheidsteam: vijf keer door het jeugdteam van Zaanstad, drie keer door het jeugdteam van Waterland, één keer door Jeugdbescherming Regio Amsterdam en één keer door de medewerker van Blijf Groep die aan de proeftuin is verbonden. Bij alle gezinnen ligt de regie bij de jeugdteams..

Om elkaar(s processen) te leren kennen en als start van de samenwerking, hebben het veiligheidsteam en de jeugdteams van Zaanstad en Waterland verschillende klantreizen georganiseerd. De klantreizen worden opgevolgd door een bijeenkomst over gegevensuitwisseling en privacy.

Er is verschillende expertise beschikbaar: de Blijf Groep, vertrouwensarts, ervaringsdeskundigheid en expertise op het gebied van onbegrepen gedrag/volwassenenproblematiek is vaste consultatie beschikbaar. Met andere partijen zijn contacten gelegd. Bij het aanhaken van expertise wordt samen opgetrokken met het ZVH ZaWa.

Verweij-Jonker voert conform de uitgangspunten in het Plan van Aanpak een procesonderzoek uit naar de processen en ervaringen binnen de proeftuin, gericht op het beantwoorden van de evaluatievragen. Eén onderdeel van het onderzoek van Verweij-Jonker gaat om de inventarisatie van werkzame

elementen gericht op veiligheid binnen de verschillende lokale uitvoeringspraktijken. Onderzocht worden 6 praktijkvoorbeelden uit de regio:

1. Gezinscoaches Wormerland
2. Team Preventieve Jeugdbescherming Purmerend
3. Professional Jeugdbescherming regio Amsterdam die in team Landsmeer werkt
4. Samenwerking met de wijkagenten in Waterland
5. Netwerkbijeenkomsten Edam-Volendam en Veilig Thuis
6. Jeugdbescherming in de wijk, Zaanstad

De proeftuin wordt uitgevoerd met een subsidie van het Rijk. Opdrachtgever van het project is het BO Zorg&Veiligheid. De wethouders van Zaanstad en Waterland zijn als regionaal portefeuillehouder Huiselijk Geweld gevraagd om deze taak in de praktijk op zich te nemen.

Ad. 4 Mensenhandel

Mensenhandel (seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting) betreft een complex, grensoverschrijdend en domein overstijgend vraagstuk, dat een gezamenlijke, integrale aanpak vraagt onder regie van de gemeenten. De impact van dit thema op kwetsbare inwoners en hun naasten is groot en de problematiek raakt diverse maatschappelijke opgaven van gemeenten. Vandaar dat we in gezamenlijkheid in 2022 een Regionaal Beleidsplan hebben opgesteld, dat is vastgesteld in alle colleges in Zaanstreek-Waterland. In de regionale raadsinformatiebrief van maart 2022 is hierover meer informatie opgenomen.

Actieplan Mensenhandel

Als uitwerking van het regionaal beleidsplan Mensenhandel, is een actieplan opgesteld, dat in juli 2022 is voorgelegd aan het Bestuurlijk Overleg Zorg en Veiligheid. Acties die in de regio gezamenlijk worden opgepakt, zijn:

- Actie 1 Bevorderen aandacht voor - en bewustwording van mensenhandel
- Actie 2 Verkennen rol en positionering Aandachtsfunctionaris Mensenhandel
- Actie 3 Bestuurlijk instrumentarium/juridisch kader
- Actie 4 Privacy en gegevensdeling Mensenhandel
- Actie 5 Uitwerken Meldroute (lokaal en regionaal) en aanpak casuïstiek
- Actie 6 Verbeteren opvang van - en hulpverlening aan slachtoffers en daders

Aandachtsfunctionaris Mensenhandel

Behoeft is dat er in iedere gemeente een aandachtsfunctionaris mensenhandel is. Dat is een laagdrempelig toegankelijke professional, die zichtbaar en kundig in signalering is, de meldroute weet te volgen en ook de samenwerking met de (bestaande) regionale Zorgcoördinator Mensenhandel en andere partners opzoekt. De lokale laagdrempeligheid is belangrijk om signalen zo vroeg mogelijk te kunnen onderzoeken.

In de regio wordt hiernaast gezamenlijk gewerkt aan o.a. de meldroute Mensenhandel, op basis van de uitgangspunten voor privacy en gegevensdeling. Ook wordt het aanbod van opvang en hulpverlening aan slachtoffers en daders gezamenlijk in beeld gebracht. Knelpunten worden meegenomen in de ontwikkeling van de regionale woonzorgvisie. In het eerdergenoemde regionaal beleidsplan is reeds een gezamenlijk juridisch instrumentarium opgenomen.

Verhogen signalen Mensenhandel

De werkgroep heeft geconcludeerd dat er nog te weinig signalen mensenhandel binnen komen bij de lokale aandachtsfunctionarissen. Er is een training georganiseerd (juni 2023) voor toezichthouders, baliemedewerkers en andere professionals die kunnen signaleren.

Rol Zorg- en Veiligheidshuis

Het ZVH is een van de knooppunten in de meldroute Mensenhandel. De rol van het ZVH op mensenhandel, wordt aanvullend op de lokale inzet vormgegeven. Afgelopen maanden is in het ZVH

ZaWa gestart met het oefenen van casuïstiek Mensenhandel om werkenderwijs te onderzoeken wat er extra of anders nodig is ten opzichte van het reguliere proces in het ZVH. Daarbij worden ook de ervaringen met de pilot signaleringsoverleg Mensenhandel in Noord-Holland-Noord betrokken, waarop momenteel drie ZVH'en in de provincie zijn aangesloten.

Ad. 5 Informatie-ontsluiting

Ambitie is om te komen tot een effectieve en goed gefundeerde informatie-ontsluiting rond:

- a) Casuïstiek Z&V – lokaal en regionaal
- b) Integrale sturing Z&V (Dashboard Zorg & Veiligheid).
- c) Privacy- en gegevensdeling

Deze onderdelen worden in het project Informatie-ontsluiting in samenhang vormgegeven.

A. Informatiedeling casuïstiek lokaal en regionaal

Om kwetsbare mensen goed en tijdig te kunnen helpen, is nodig dat er een compleet beeld is van de situatie, op basis van informatie van verschillende partners. Om gemeenten en netwerkorganisaties mee te nemen in de ontwikkelingen en ambities rond informatie-ontsluiting, is een Praatplaat ontwikkeld: "Beter en completer - Samen brengen we informatie veilig bij elkaar". In december 2022 is die praatplaat toegelicht in het BO Z&V. Voor het vervolg van het traject is een projectleider aangetrokken, waarbij wordt samengewerkt met de sector Ketenregie Z&V van het Ministerie van JenV.

B. Integrale sturing Zorg & Veiligheid

In een zogeheten "Designsprint" is met een diverse groep van ambtenaren en partners gewerkt aan een prototype voor het Dashboard Zorg en Veiligheid. Dit moet bestuurders en managers handvatten bieden om beter en meer integraal te kunnen sturen op de opgaven Z&V (worden doelstellingen behaald, doen we de goede dingen). Hun wensen hierover zijn opgehaald. In het BO Z&V van september zal het (bijgestelde) prototype opnieuw worden toegelicht en gesproken worden over het vervolg (marktconsultatie en daadwerkelijk bouwen Dashboard).

C. Privacy en gegevensdeling Zorg en Veiligheid

Tijdens de terugkomdag van de eerdergenoemde Leergang Gegevensuitwisseling Z&V is afgesproken een regionaal kennisnetwerk Z&V te vormen bestaande uit privacy officers en inhoudelijke beleidsambtenaren, in het kader van de borging. In dit kennisnetwerk worden verzoeken om convenanten beoordeeld (om te komen tot een samenhangend stelsel). Daarnaast kunnen vragen op het vlak van privacy en gegevensdeling worden gesteld aan dit netwerk en wordt een goede toepassing van de afspraken vanuit het netwerk bewaakt.

Ad. 6 Personen met onbegrepen (of verward) gedrag (POG)

Actualisatie Plan van Aanpak POG

Het regionale Plan van Aanpak POG is gebaseerd op de negen bouwstenen van het Aanjaagteam personen met onbegrepen of verward gedrag. Deze liggen zowel in de preventieve sfeer als de verbetering van de crisisketen. Het afgelopen jaar is gewerkt aan de actualisatie van het PvA. Merkbaar is dat op de crisisketen reeds goede stappen zijn gezet; zo is voorzien in passend vervoer (door de ambulancedienst) van personen in crisis en in (bemenste) screeningsruimten waar deze mensen door de ggz beoordeeld kunnen worden. Hierdoor heeft in principe niet meer te worden uitgeweken naar vervoer in politieauto's of beoordeling in politiecellen (tenzij sprake is van een strafbaar feit). Initiatieven op preventief vlak worden opgepakt in de regionale Kenniswerkplaats, zie verder onder punt 8.

Werkconferentie met het ministerie

Op 18 april jl. hebben de ministeries van JenV en VWS een werkconferentie georganiseerd in de regio Zaanstreek-Waterland (als onderdeel van een landelijke Tour). In de conferentie is ingegaan op o.a. belemmeringen in de aanpak, werkende voorbeelden/good practices en extra middelen vanuit het Rijk (aangekondigd in de Kamerbrief over de gezamenlijke aanpak personen met onbegrepen gedrag, dec. '22). In onze regio zijn reeds twee regionale subsidieprojecten gestart: Z&V; Domeinoverstijgend samenwerken en regionale Kenniswerkplaats POG). De voortgang hiervan wordt verderop toegelicht.

Levenslooppaanpak.

De afgelopen maanden is met inzet van o.a. het Zorg- en Veiligheidshuis en Fivoor, een doorstart gemaakt met de Levenslooppaanpak (voorheen Ketenveldnorm). Bedoeling is de aanpak meer onder de aandacht te brengen en meer zaken die hiervoor in aanmerking komen, te includeren, als onderdeel van een traject in het ZVH ZaWa. De Levenslooppaanpak is een intensieve samenwerking rond mensen met onbegrepen gedrag die een hoog veiligheidsrisico vormen. Belangrijke doelstelling van de aanpak is deze personen en hun naasten zo lang als dat nodig is, te ondersteunen op alle leefgebieden (continuïteit van intensieve ondersteuning en zorg). Hiermee krijgen personen blijvend de zorg die nodig is en worden risico's voor henzelf en de omgeving zoveel mogelijk beperkt.

Ad. 7 Subsidie ZonMW, Zorg&Veiligheid, Domeinoverstijgend Samenwerken

Binnen deze regionale subsidie van ZonMW werken ervaringsdeskundigen, naasten en professionals uit diverse domeinen werken samen aan:

1. Heldere handelingsperspectieven rond informatiedeling
2. De samenwerking rond specifieke doelgroepen (notoire overlastgevers, personen met een detentieverleden en jongeren met complexe problematiek)
3. Het eenduidig en tijdig herkennen van risico's (risicotaxatie)
4. Tijdiger signaleren en doortastender optreden (met integraal dashboard Z&V)

In deze paragraaf wordt ingegaan op de voortgang van:

- a. Het project Nazorg ex-gedetineerden (personen met detentieverleden) en
- b. Notoire overlastgevers (specialistische bemoeizorg).

Het dashboard en de ontwikkeling privacy- en gegevensdeling zijn elders al belicht.

Ad. a Nazorg aan inwoners met een detentieverleden

Visie

De visie op nazorg inwoners met een detentieverleden ziet op mensgerichtheid en aandacht voor bejegening. Iedere inwoner is verantwoordelijk voor de eigen situatie. Vanuit gemeenten (lokale verantwoordelijkheid) wordt maatwerk geboden op de vijf leefgebieden met aandacht voor het organiseren van het sociale netwerk. Bedoeling is dat personen succesvol re-integreren in de wijk en dat recidive of afglijden naar ernstiger problematiek zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Eenduidige werkwijze

In het Bestuurlijk Overleg Zorg en Veiligheid 5 oktober '22 is ervoor gekozen om een scenario uit te werken waarmee gekomen kan worden tot meer efficiency, eenduidigheid, kwaliteit en heldere aanspreekpunten in de regio. De uitwerking van dit scenario is in volle gang; randvoorwaarden, juridische en financiële consequenties worden gezamenlijk in kaart gebracht. Er is nog géén go-besluit genomen; het uitgewerkte scenario zal terugkomen in het BO Z&V, na afstemming met de regionale portefeuillehouders POG. Bij de uitwerking van het scenario wordt ook de rol van het Zorg- en Veiligheidshuis meegenomen.

Ondersteuning op maat

In de nazorg aan personen met een detentieverleden is het gebrek aan huisvesting of plekken voor beschermd wonen een punt van zorg. Er is daarom aangesloten bij de regionale Woonzorgvisie. Gestart is met het in kaart brengen van de behoeften.

Ad. b Inwoners met inzet van specialistische bemoeizorg (notoire overlastgevers)

Deze aanpak heeft betrekking op ruim 50 personen in de regio die vanwege overlastgevend gedrag veelvuldig in beeld zijn bij partners zoals politie, ggz, GGD, woningcorporaties, etc. Vaak is sprake van onderliggende (multi) problematiek. Zij dreigen tussen wal en schip te vallen.

Oplossingsrichtingen zijn o.a. gelegen in:

- Organiseren van (blijvend) steun en leun – contact

- Outreachend werken
- Benutten van ervaringsdeskundigheid
- Implementeren op- en afschalingsmodel / heldere afspraken over casus/procesregie
- Van tijdelijke subsidie naar structurele borging

In een verkenning met een vijftal praktijkcasus worden deze oplossingsrichtingen beproefd en geëvalueerd (juni en sept). Gedachte is om het vervolg mee te nemen in een vervolgaanvraag voor subsidie bij ZonMW.

Een woonzorg oplossing voor sommige bewoners is de Skeave Huse. Voor dit soort oplossingen wordt aangesloten bij het regionale Woonzorgvisie traject. Gestart is met het inbrengen van de behoeften. Er is op dit vlak geen extra budget beschikbaar, wat betekent dat binnen het bestaande budgettaire kader afwegingen gemaakt zullen moeten worden.

Ad. 8 Subsidie ZonMW, Regionale Kenniswerkplaats onbegrepen gedrag

De regionale Kenniswerkplaats onbegrepen gedrag richt zich op de pijlers:

- 1) Samenwerken (ggz) in de wijk 2.0 Binnen deze pilot wordt de methodiek van 'ggz in de wijk' verder doorontwikkeld, in de vorm van invoering van een basismethodiek (herstel, resource, positieve gezondheid) en inzet op optimalisering van de samenwerking rond mensen die ondersteuning nodig hebben. Deze pilot wordt uitgevoerd in een wijk in Purmerend en een wijk in Zaanstad.
- 2) Inzet van mensen met ervaringskennis, zowel bij de ondersteuning van mensen die dit nodig hebben als bij beleidsontwikkeling. Dat betekent dat mensen met ervaringskennis tijdig betrokken worden en een eigen stem en rol hebben. Een groep ervaringsdeskundigen vanuit verschillende organisaties maakt een plan van aanpak hoe dit te realiseren.

Bovenstaande krijgt een uitwerking in 2023/2024. Op basis van de uitkomsten/tussenevaluatie van de eerste twee pilots in 2024, bepalen we het vervolg van de Kenniswerkplaats en wordt het resterende restbedrag van de subsidie aangevraagd namens 'Allen voor Een', in samenspraak met de bestuurlijk portefeuillehouders POG. Het project Kenniswerkplaats heeft een looptijd van totaal 4 jaar (tot 2027).

Onderzoek en leercirkels

De pilots worden gevolgd door onderzoek door de Hogeschool van Amsterdam (lectoraat Stedelijke vernieuwing) en door de inrichting van leercirkels. Professionals, naasten, bewoners en mensen met ervaringskennis komen samen in de leercirkels om met elkaar prioriteiten te stellen over concrete initiatieven om de zorg en ondersteuning aan psychisch kwetsbare mensen in de wijk beter te organiseren, zodat minder mensen tussen wal en schip vallen. Daarnaast worden ook bestuurders, beleidsmakers en managers uitgenodigd om met elkaar in gesprek te gaan over dit onderwerp, zodat aanbevelingen en positieve uitkomsten van de experimenten ook geborgd kunnen worden.

Basis op orde

Belangrijk uitgangspunt is dat de basis op orde moet zijn om te kunnen werken aan herstel. Denk aan stabiele woonruimte, toegankelijke voorzieningen en ontmoetingsplekken, hulp en ondersteuning tijdig, laagdrempelig en dichtbij, intensievere samenwerking op de werkvloer, over financiële, wettelijke en organisatorische schotten heen, serieuze inbreng van mensen met ervaringskennis en hun naasten, ook op bestuurlijk/beleidsmatig niveau.

Startbijeenkomst op 27 juni 2023

Op 27 juni was de startbijeenkomst van de Kenniswerkplaats. Daarin is gesproken over de vraag "Hoe kunnen we de wijk zo inrichten dat kwetsbare inwoners mee kunnen doen en tijdig ergens kunnen aankloppen als dat nodig is?" Deelnemers waren afkomstig uit wijkteams, gemeenten, ggz, GGD, woningbouwverenigingen, bewonerscommissies, huisartsen, mensen met ervaringskennis, Hogeschool van Amsterdam. De discussies hebben bruikbare input opgeleverd voor het vervolg.

Ad. 9 Ontwikkeling van Z&V binnen NHSV

Medio juni 2023 heeft de commissie Schouten advies uitgebracht aan het Regionaal Bestuurlijk Overleg Politie (RBOP) over de positionering van Zorg en Veiligheid (Z&V) binnen het Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid (IMV) 2024-2027. Dat plan is gezamenlijk ontwikkeld door de 32 gemeenten, politie en OM in het (eenheidsbrede) samenwerkingsverband Noord-Holland, Samen Veilig (NHSV). De commissie Schouten⁴ constateert dat de afgelopen jaren veel is geïnvesteerd in de ontwikkeling van Z&V, met inzet vanuit gemeenten, regionale partners en bovenlokale spelers zoals politie en OM. De prioritering van Z&V op alle niveaus (lokaal, regionaal, eenheid en landelijk) heeft hieraan bijgedragen. Binnen de eenheid Noord-Holland zijn op niveau van de veiligheidsregio's (Zaanstreek-Waterland, Kennemerland en Noord-Holland Noord) drie overlegstructuren Zorg&Veiligheid gevormd, die nagenoeg dezelfde prioriteiten hebben omarmd. Zie de infographic:

<https://indd.adobe.com/view/3c9c38cd-5da8-4577-8501-11242ec77174>

In aansluiting op het advies van de commissie Schouten heeft het RBOP ermee ingestemd om op niveau van de eenheid Noord-Holland een Bestuurlijke Commissie Z&V te formeren, om te bereiken dat:

- *Z&V structureel en langdurig de noodzakelijke aandacht krijgt, én*
- *de regionale aanpakken worden voortgezet, waarbij inbreng van gemeenten, politie en OM minimaal op niveau van de afgelopen jaren blijft, én*
- *de goede verbinding tussen de drie regionale structuren van Z&V in de eenheid wordt gelegd om kennis en kunde, werkprocessen maar indien nodig ook lobbykracht te ontwikkelen.*

De nieuw te vormen bestuurlijke commissie Z&V krijgt een cruciale rol in de verbinding, zowel bottom-up als top-down en in de lobbykracht richting bijvoorbeeld de VNG, ministeries en/of andere landelijke partners, met name op de punten waar dit lokaal of regionaal onvoldoende lukt.

Financiële en Juridische consequenties

In het BO Zorg en Veiligheid van 27 september 2023 zal de begroting 2023/2024 van het Zorg- en Veiligheidshuis Zaanstreek-Waterland (ZVH ZaWa) aan de orde komen. Financiële dekking is zowel gelegen in gelden vanuit het Rijk (Rijksbijdrage ZVH, SPOK middelen, CTER) als bijdragen van de zeven gemeenten in de regio. Conform de afspraken in de Dienstverleningsovereenkomst van het ZVH ZaWa wordt voor de gemeentelijke bijdragen '23 aan het ZVH ZaWa een indexeringspercentage gehanteerd, op basis van de bewonersaantallen 2021. Inmiddels zijn deze gegevens bekend en verwerkt in de begroting.

	2023	2024
Gemeentelijke bijdragen totaal	285.499	298.809
<i>Edam-Volendam</i>	<i>30.467</i>	<i>31.887</i>
<i>Landsmeer</i>	<i>9.715</i>	<i>10.168</i>
<i>Oostzaan</i>	<i>8.139</i>	<i>8.519</i>
<i>Purmerend</i>	<i>77.110</i>	<i>80.705</i>
<i>Waterland</i>	<i>14.543</i>	<i>15.221</i>
<i>Wormerland</i>	<i>13.720</i>	<i>14.360</i>
<i>Zaanstad</i>	<i>131.804</i>	<i>137.949</i>

⁴ De commissie Schouten bestaat uit burgemeester Schouten en de drie bestuurlijk ambassadeurs Z&V binnen de eenheid Noord-Holland, te weten de burgemeesters Sievers, Nieuwenburg en Moolenburgh

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet
openbaar

Betreft
Actieve informatievoorziening

Bijgaande stukken

-

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Zaanstad,

H. van der Laan, locoburgemeester

drs. G. Blom, gemeentesecretaris